

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT O POMOCY *DE MINIMIS* W POLSCE UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM W 2022 ROKU

Warszawa, grudzień 2023 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. POMOC <i>DE MINIMIS</i> I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK	4
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	7
III. POMOC <i>DE MINIMIS</i> W UJĘCIU PRZEKROJOWYM	11
1. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według jej rodzaju	11
2. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według form pomocy	12
3. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podstaw prawnych	16
4. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podmiotów udzielających pomocy	18
5. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.	23
6. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy	24
7. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjenta pomocy	25
8. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według źródła pochodzenia pomocy	26
IV. PODSUMOWANIE	27

I. POMOC *DE MINIMIS* I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013 z późn. zm., str. 1, dalej: rozporządzenie 1407/2013)¹, pomoc, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów (uwzględnia się wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną przez danego przedsiębiorcę, niezależnie od jej źródła i przeznaczenia), czyli tzw. **pomoc *de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)**².

Ponadto, od 29 kwietnia 2012 roku obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (dalej: rozporządzenie 360/2012)³, które określa warunki dopuszczalności pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Limit dla tego rodzaju pomocy wynosi 500 tys. euro w ciągu 3 lat podatkowych i związany jest ściśle z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z rozporządzeniem, pomoc tę można łączyć z innymi rodzajami pomocy *de minimis* do wysokości 500 tys. euro w ciągu 3 kolejnych lat podatkowych.

W związku z brakiem wpływu na handel wewnątrzunijny, pomoc *de minimis* nie jest szczegółowo omawiana w sporządzanym corocznie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *Raporcie o pomocy publicznej*. Ze względu jednak na to, że co roku łączna wartość pomocy *de minimis* jest stosunkowo duża (w roku 2022 wyniosła 10 138,9 mln zł)⁴, od 2008 roku Prezes UOKiK przygotowuje odrębny raport dotyczący tej pomocy. Niniejszy raport dotyczy pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2022 roku.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż niniejszy raport dotyczy wszelkiej pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013. Biorąc pod uwagę fakt, iż rozporządzenie to, co do zasady, stosuje się również do pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych⁵, niniejszy raport obejmuje również pomoc *de minimis* w tym sektorze. Raport obejmuje także pomoc *de minimis* stanowiącą rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z rozporządzeniem 360/2012.

Raport nie uwzględnia natomiast pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9,

¹ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5, z późn. zm.).

² Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, str. 47.

³ Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.

⁴ Wszystkie dane liczbowe dotyczące pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku zostały przedstawione według stanu na dzień 3 lipca 2023 r.

⁵ Wyjątki w tym zakresie określone zostały w art. 1 ust. 1 lit. c rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*.

z późn. zm.)⁶ oraz rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str.45, z późn. zm.)⁷ Pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie jest monitorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 oraz rozporządzeniem 360/2012:

- łączna kwota pomocy *de minimis* na jedno przedsiębiorstwo⁸ nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat podatkowych, 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów oraz 500 tys. euro w zakresie finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- pomoc *de minimis* musi być „przejrzysta”, tzn. musi istnieć możliwość obliczenia *ex ante* ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka,
- pomoc *de minimis* nie może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować przekroczeniem poziomu intensywności tej pomocy publicznej,
- w niektórych sektorach możliwość udzielania pomocy *de minimis* podlega szczególnym zasadom, wykluczającym lub ograniczającym możliwości jej udzielania (dotyczy to produkcji rolnej, rybołówstwa, akwakultury i transportu),
- pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie można łączyć z żadną rekompensatą w odniesieniu do tych samych usług bez względu na to, czy stanowi ona pomoc państwa czy nie.

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia 1407/2013 oraz art. 3 rozporządzenia 360/2012, przed przyznaniem pomocy *de minimis* państwo członkowskie musi uzyskać od podmiotu ubiegającego się o tę pomoc oświadczenie w formie pisemnej na temat wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej mu w ciągu bieżącego roku oraz dwóch poprzedzających go lat. Zobowiązanie to zostało odzwierciedlone w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁹, zgodnie z którym przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* ma obowiązek przedstawienia wszystkich zaświadczeń (lub oświadczenia) o wielkości takiej pomocy otrzymanej w powyższym okresie lub oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy.

Zaświadczenia o pomocy *de minimis*, o których szczegółowo mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie¹⁰, wydawane są beneficjentowi pomocy *de minimis* przez podmiot udzielający tego rodzaju pomocy na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Umożliwiają one weryfikowanie nieprzekraczania przez przedsiębiorcę właściwych limitów, o których mowa powyżej. W sytuacji, gdy limit ten zostałby przekroczony poprzez

⁶ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007, str. 35, z późn. zm.).

⁷ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 lipca 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury była uregulowana rozporządzeniem nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rybołówstwa (Dz. Urz. UE L 193 z 25.7.2007, str. 6 z późn. zm.).

⁸ za „jedno przedsiębiorstwo” uznaje się wszystkie jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane w sposób określony w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 1407/2013.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 702.

¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 350.

udzielenie nowej pomocy, organ, do którego zwrócił się wnioskodawca, zobowiązany jest odmówić udzielenia takiej pomocy.

Zadaniem Prezesa UOKiK w zakresie pomocy *de minimis* jest przede wszystkim monitorowanie jej udzielania, to jest gromadzenie przesyłanych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis* w centralnej, na bieżąco aktualizowanej bazie danych o udzielonej pomocy *de minimis* (obsługiwanej przez aplikację SHRIMP). Baza ta, stanowiąca część centralnego systemu sprawozdawania pomocy publicznej, umożliwia podmiotom udzielającym pomocy *de minimis* dodatkową weryfikację bezpośrednio przed udzieleniem pomocy (na zasadzie dostępu *on-line*) wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej już przez danego beneficjenta, a w konsekwencji zbadania możliwości udzielenia mu kolejnej pomocy przy uwzględnieniu obowiązującego limitu. Podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do przekazywania poprzez aplikację SHRIMP sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy *de minimis* w 2022 roku.

Ponadto, rola Prezesa UOKiK w zakresie udzielania pomocy *de minimis* sprowadza się do zapewnienia zgodności projektów programów tej pomocy z przepisami rozporządzenia 1407/2013 oraz rozporządzenia 360/2012 i obejmuje m.in.:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy *de minimis* (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- zgłaszanie w terminie 14 dni zastrzeżeń do projektów programów pomocowych *de minimis* w zakresie przejrzystości planowanej pomocy,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy *de minimis* informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w jej udzielaniu (niezgodność z przepisami rozporządzenia 1407/2013 lub rozporządzenia 360/2012) oraz sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodności z zaświadczeniami *de minimis*).

Niniejszy raport został opracowany na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach przekazywanych do Prezesa UOKiK przez podmioty udzielające pomocy. Do jego sporządzenia przyjęto metodologię analogiczną do zastosowanej przy opracowaniu Raportu o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2022 roku.

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Tabela 1. Statystyka ogólna.

Wskaźniki	2021	2022
Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy <i>de minimis</i>	3,63 tys.	3,60 tys.
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	307 tys.	304 tys.
Liczba aktów pomocy*	445 tys.	485 tys.
Liczba aktów pomocy przypadających średnio na jednego beneficjenta	1,45	1,59
Liczba przypadków pomocy	683 tys.**	698 tys.**
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	2,22	2,30
Wielkość pomocy <i>de minimis</i> przypadająca średnio na jednego beneficjenta	30,2 tys. zł (6,6 tys. euro***)	33,3 tys. zł (7,1 tys. euro***)

* Aktem pomocy jest zazwyczaj umowa lub decyzja.

**Liczba przypadków pomocy jest kilkakrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnej formie, źródle pochodzenia,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- wykazywania każdorazowo na moment przysporzenia korzyści pomocy w formie pokrycia wydatków ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

***Przyjmując średnie kursy: w 2021 r. 1 euro = 4,5674 zł, w 2022 r. 1 euro = 4,6869 zł.

Tabela 2. Wartość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2022 roku.

Ogólna wartość pomocy <i>de minimis</i>	2022		
	mln zł	mln euro	% PKB
	10 138,9	2 163,2	0,33

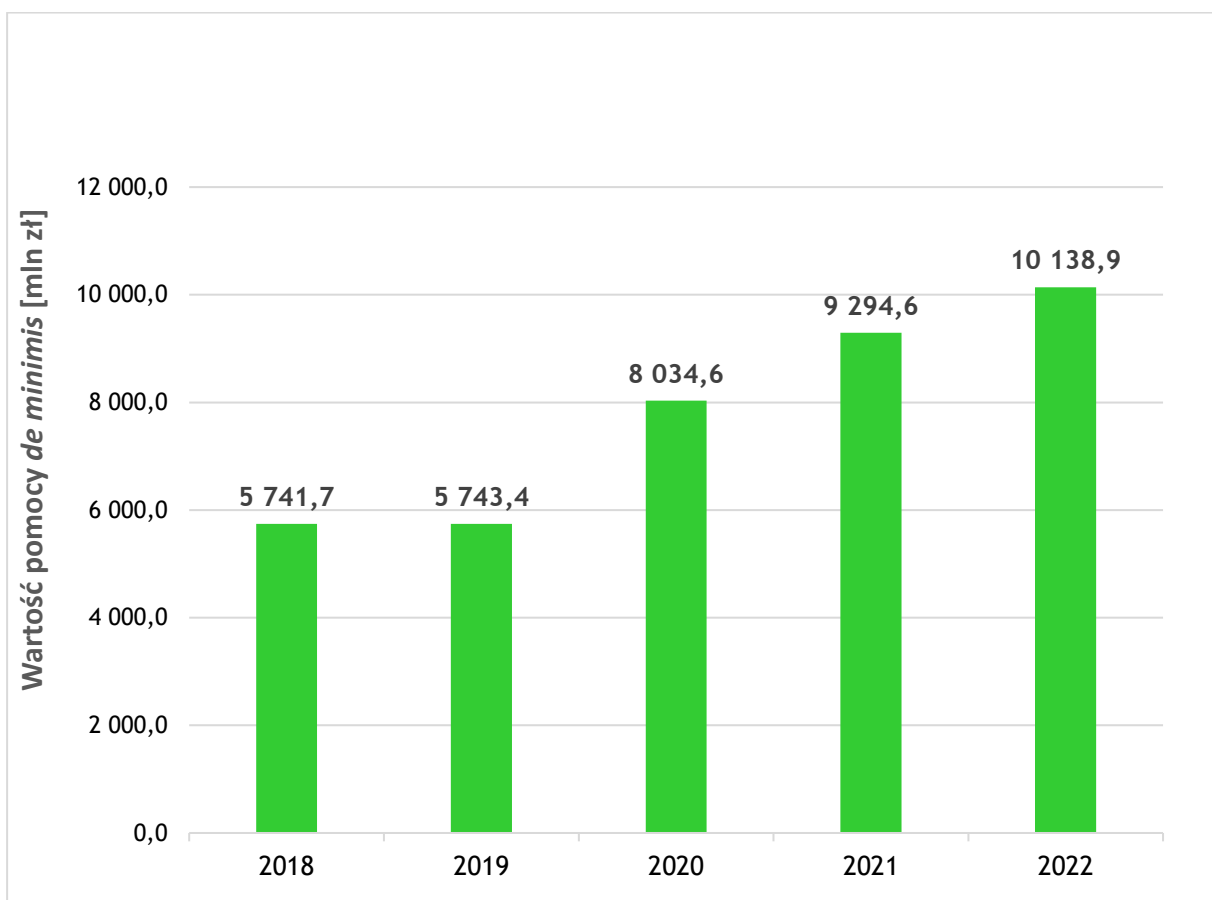
Analiza sprawozdań podmiotów udzielających pomocy wykazała, że ogólna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku wyniosła **10 138,9 mln zł**, co stanowi **2 163,2 mln euro¹¹**. Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom stanowiła **0,33 proc. produktu krajowego brutto (PKB)**.

¹¹ Przyjmując średni kurs w 2022 roku: 1 euro = 4,6869 zł.

W porównaniu z rokiem wcześniejszym, w 2022 roku nieznacznie zmalała liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* oraz liczba beneficjentów tej pomocy - w obu przypadkach o ok. 3 tysiące. Natomiast liczba przypadków pomocy *de minimis* wzrosła o ok. 16 tysięcy. Wzrosła także (o ok. 10 proc.) wartość pomocy *de minimis* przypadająca średnio na jednego beneficjenta, a ogólna wartość udzielonej pomocy *de minimis* w 2022 roku wzrosła o ok. 844 mln zł w porównaniu do wartości tej pomocy w 2021 roku (9 294,6 mln zł).

Na wykresie 1 przedstawiono wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2018-2022. W 2019 roku wartość pomocy *de minimis* była na podobnym poziomie jak w 2018 roku. Natomiast w 2020 roku nastąpił znaczący wzrost wartości pomocy *de minimis* - o ok. 40 proc. W 2021 roku nastąpił kolejny wzrost jej wartości - o ok. 16 proc. Dalszy wzrost wartości pomocy *de minimis* przyniósł rok 2022, tym razem o 9 proc.

Wykres 1. Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2018-2022.

W latach 2018 - 2019 wartość udzielonej pomocy *de minimis* była na podobnym poziomie (różniła się jedynie o 1,7 mln zł). W 2018 roku rozpoczęto udzielanie pomocy *de minimis* na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. Wzrosła także (w stosunku do wcześniejszego roku) wartość pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (zwiększenie o 64 proc.), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (zwiększenie o 31 proc.) oraz ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (zwiększenie o 10 proc.). Te programy zniwelowały znaczny spadek (o 57 proc.) wartości pomocy udzielonej na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju

obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Znaczący wzrost wartości pomocy *de minimis* odnotowany w 2020 roku - o ok. 40 proc. w porównaniu do wartości z 2019 roku - wynikał z udzielania na większą skalę pomocy na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (trzykrotne zwiększenie wartości udzielonej pomocy), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (zwiększenie o ponad 100 proc.), ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (dwudziestokrotne zwiększenie wartości) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (zwiększenie prawie 2,5-krotnie).

W 2021 roku zanotowano kolejny wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* o ok. 16 proc. w porównaniu do 2020 roku. Zwiększenie wartości w głównej mierze było spowodowane wzrostem wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (wzrost o 65 proc.), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (wzrost o ok. 22 proc.) oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (wzrost o 20 proc.).

W 2022 roku wartości udzielonej pomocy *de minimis* ponownie wzrosła (o 9 proc. w porównaniu do 2021 roku), co w głównej mierze było spowodowane wzrostem wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (wzrost o ok. 134 proc), ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (wzrost o ok. 133 proc.), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (wzrost o ok. 20 proc.), ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (wzrost o ok. 11 proc.).

Z uwagi na ograniczony limit pomocy *de minimis* możliwej do uzyskania przez jedno przedsiębiorstwo w okresie 3 lat podatkowych, rokrocznie wartość udzielonej pomocy *de minimis* jest zdecydowanie niższa niż wartość pomocy publicznej¹² spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE¹³. W 2018 roku udział pomocy *de minimis* w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej stanowił 17,6 proc. W 2019 roku udział ten spadł do poziomu 13,5 proc., mimo nieznacznego wzrostu ogólnej wartości udzielonej pomocy *de minimis*. Następnie, w 2020 roku udział pomocy *de minimis* wrócił do poziomu 17,5 proc., a w 2021 roku - spadł do poziomu 16,3 proc. W 2022 roku udział wartości pomocy *de minimis* w porównaniu do ogólnej wartości udzielonej pomocy stanowił 15,8 proc. **W latach 2018-2022 średnia wartość pomocy *de minimis* wynosiła 16 proc. ogólnej wartości pomocy.**

W omawianym okresie (lata 2018-2022) tendencja zmian wartości pomocy publicznej (wzrost lub spadek) była często zbieżna z tendencją zmian pomocy *de minimis*. W latach 2018-2019 wartość udzielonej pomocy *de minimis* była na podobnym poziomie (5 741,7 mln zł i 5 743,4 mln zł). Wprawdzie wartość udzielonej w 2019 roku pomocy publicznej była znacząco większa niż w 2018 roku (o ok. 36 proc.), jednak wzrostem ten wynikał ze wzrostu wartości pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu lądowego m.in. kolejowego i drogowego (pomoc stanowiąca rekompensatę za usługi świadczone w sektorze transportu

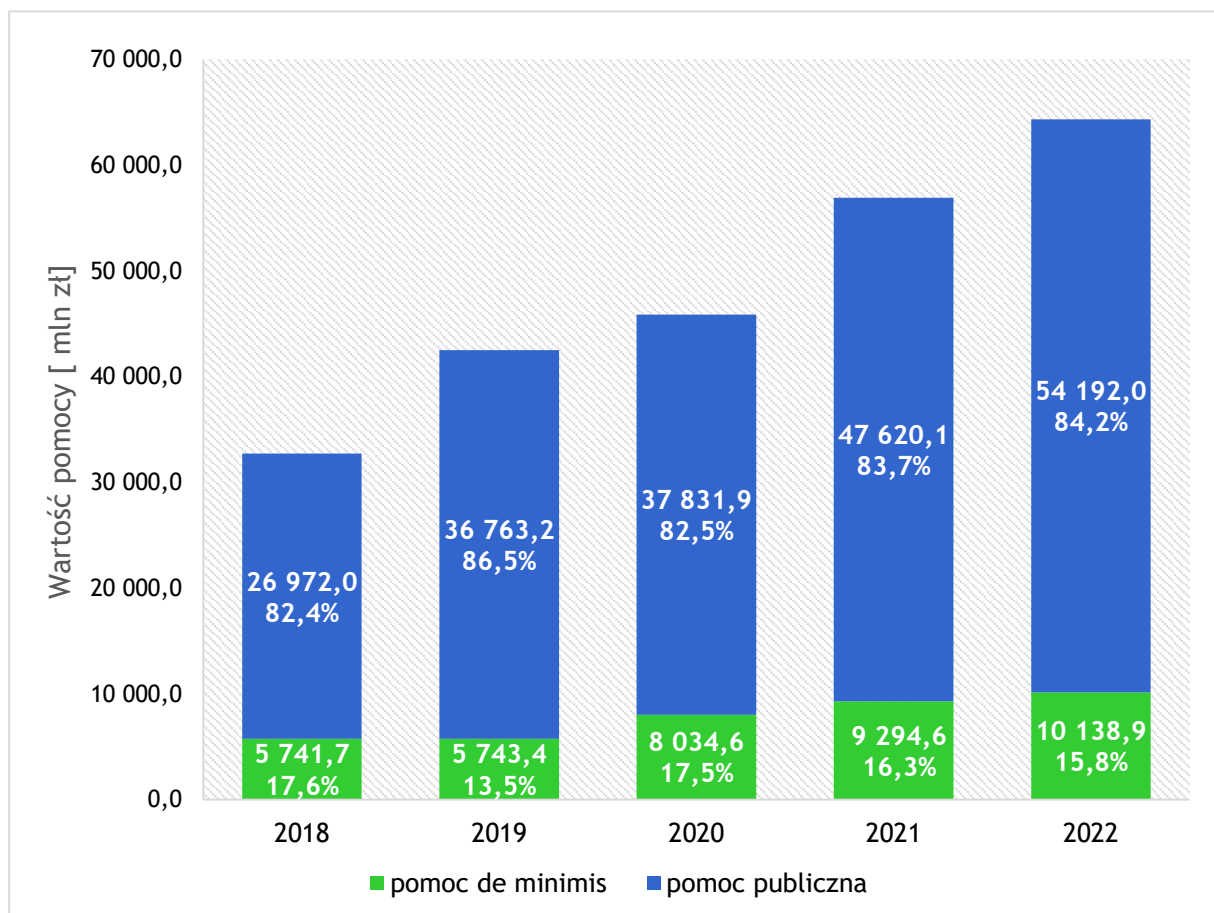
¹² Porównanie nie uwzględnia pomocy publicznej kryzysowej udzielanej w związku z sytuacją wywołaną COVID-19 ani pomocy kryzysowej związanej z agresją Rosji na Ukrainę.

¹³ Dalej zwana także pomocą publiczną.

publicznego). W 2020 roku wielkość pomocy publicznej wzrosła jedynie o ok. 3 proc., a wartość pomocy *de minimis* wzrosła aż o 40 proc. W 2021 roku ponownie wzrosła zarówno wartość pomocy *de minimis* jak i pomocy publicznej odpowiednio o ok. 16 i ok. 26 proc. W 2022 roku nastąpił kolejny wzrost obu rodzajów pomocy, odpowiednio o 9 proc i o 14 proc.

Należy jednak pamiętać o tym, że powyższe dane wyrażone są w ujęciu nominalnym. Kwoty pomocy nie uwzględniają czynników zewnętrznych, takich jak np. zmiana wartości pieniądza w czasie.

Wykres 2. Wartość pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE i pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2018-2022.

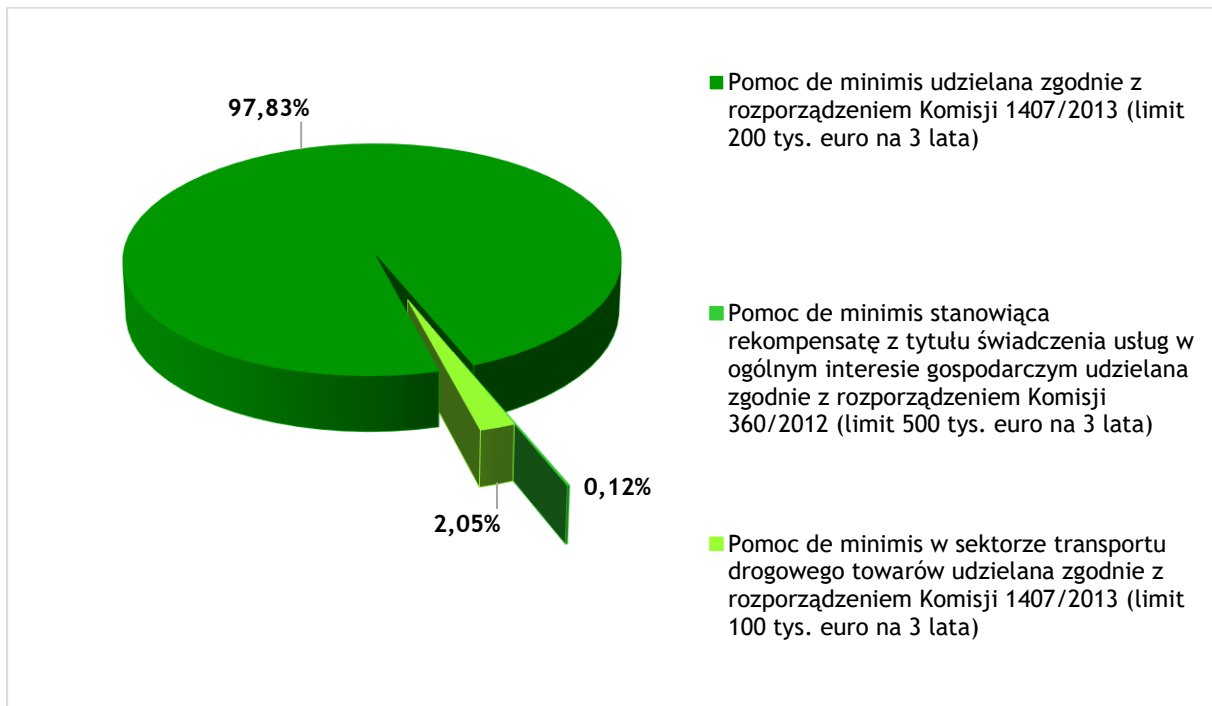

III. POMOC *DE MINIMIS* W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

1. Pomoc *de minimis* w podziale według jej rodzaju

W 2022 roku blisko 98 proc. pomocy *de minimis* (9 919,2 mln zł) zostało udzielone zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013, zgodnie z którym limit pomocy *de minimis* możliwej do otrzymania przez jedno przedsiębiorstwo w okresie 3 lat podatkowych wynosi 200 tys. euro. Pomoc *de minimis* w sektorze transportu drogowego towarów (limit 100 tys. euro na 3 lata podatkowe) udzielana zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 stanowiła jedynie 2,05 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* (207,75 mln zł). Najmniejsza część pomocy *de minimis* została udzielona zgodnie z rozporządzeniem 360/2012¹⁴ (limit 500 tys. euro na 3 lata kalendarzowe) - 11,88 mln zł, co stanowiło zaledwie 0,12 proc. Powyższe dane zostały przedstawione na wykresie 3.

Wykres 3. Wartość pomocy *de minimis* w 2022 roku według jej rodzaju.

¹⁴ rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114 z 26.4.2012, s. 8, sprostowanie, Dz.U. L 290 z 4.10.2014, s. 11 (360/2012)

2. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy

W niniejszej części dokonano analizy form pomocy *de minimis* w ramach czterech grup oznaczonych literami A, B, C i D. W każdej grupie wyróżniono podgrupy, którym przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od tego, czy następuje przepływ środków finansowych z budżetu (1), czy też pomoc jest związana z uszczupleniem wpływów budżetowych (2). Do poszczególnych grup i podgrup zaliczono formy pomocy przedstawione w tabeli 3.

Tabela 3. Formy pomocy *de minimis* udzielanej w 2022 roku.

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
A dotacje i ulgi podatkowe	A1	dotacje i inne bezzwrotne świadczenia
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacje
		rekompensaty
	A2	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie opłaty (składki, wpłaty)
		umorzenie w całości lub w części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, kary)
		umorzenie kary lub odstąpienie od nałożenia kary
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
		umorzenie kosztów procesu sądowego

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału
C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1	pożyczki, kredyty preferencyjne
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki lub kredyty warunkowo umorzone (w całości lub w części)
		zaliczka zwrotna
	C2	odroczenie terminu płatności podatku
		odroczenie terminu zapłaty zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		rozłożenie na raty płatności podatku
		rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		odroczenie terminu płatności opłaty (składki, wpłaty)
		odroczenie terminu zapłaty zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) wraz z odsetkami
		rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty)
		rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) wraz z odsetkami
		odroczenie terminu płatności kary
		rozłożenie na raty kary
		rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		rozłożenie na raty odsetek
		odroczenie terminu płatności odsetek
		rozłożenie na raty kosztów procesu sądowego
		D
E inne		

Wśród form pomocy *de minimis*, podobnie jak w 2021 roku, **dominowały formy pomocy z grupy A, tj. dotacje i ulgi podatkowe (7 215,43 mln zł)**. Udział wartości pomocy udzielonej w formach z grupy A w ogólnej wartości pomocy *de minimis* wyniósł 71,17 proc. i był, pomimo wzrostu całkowitej wielkości pomocy udzielonej w tych formach, niższy o 1,23 punktu procentowego od udziału w roku poprzednim (72,40 proc.).

W przypadku pomocy *de minimis* w **grupie B, tj. subsydiów kapitałowo-inwestycyjnych**, nastąpił zarówno wzrost wartości, jak i wzrost udziału form z tej grupy w całkowitej wartości pomocy *de minimis*. Pomoc udzielona w 2022 roku wyniosła **4,94 mln zł (0,05 proc. całej pomocy de minimis)**, zwiększając się o 2,11 mln zł (o 74,54 proc.) w stosunku do roku poprzedniego.

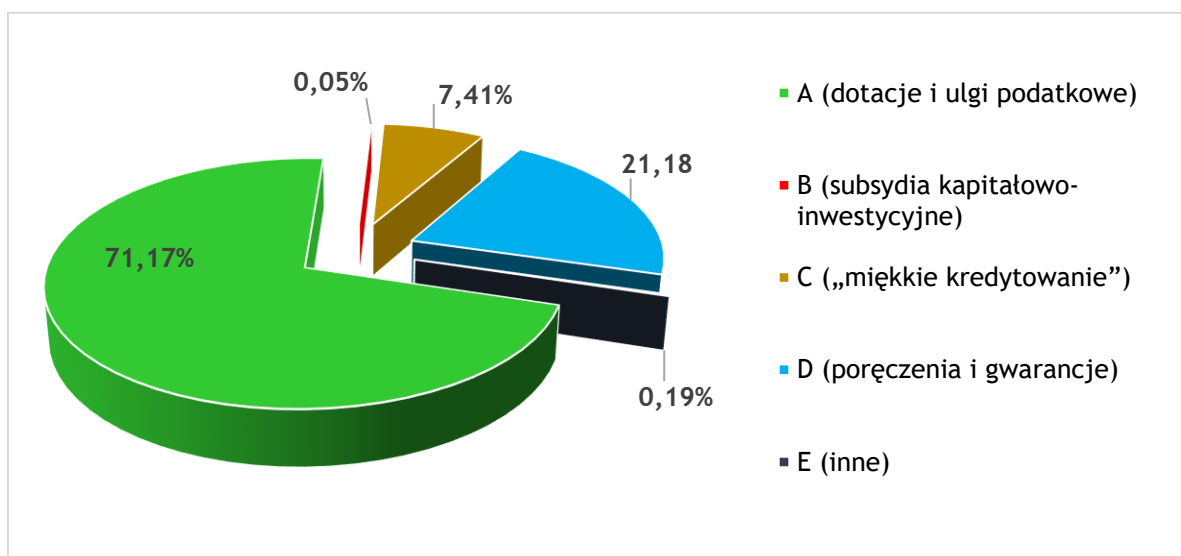
Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w formie z grupy C, czyli tzw. „miękkiego kredytowania”, osiągnęła wartość **751,39 mln zł** (7,41 proc. pomocy *de minimis* ogółem), co oznacza znaczący wzrost o 331,76 mln zł (o 79,06 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wartość pomocy *de minimis* z grupy D, tj. poręczeń i gwarancji kredytowych wzrosła nieznacznie o 22,66 mln zł (o 1,07 proc.) i wyniosła w 2022 roku **2 147,87 mln zł** (21,18 proc. całej pomocy *de minimis*) powodując spadek jej udziału w całkowitej wartości pomocy *de minimis* o 1,68 punktu procentowego.

Pomoc *de minimis* udzielona w formie E - inne wyniosła w 2022 roku 19,25 mln zł. Forma E wskazywana jest wtedy, gdy podmiot udzielający pomocy nie zdołał jej przyporządkować do żadnej z opisanych form pomocy zakwalifikowanych do grup od A do D.

Podsumowując, zaobserwowany w 2022 roku wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu z 2021 rokiem związany jest ze zwiększeniem wartości pomocy udzielonej w formach pomocy z grupy A i grupy C. Największy wzrost wystąpił w podgrupie C2 obejmującej pomoc w formie **odroczenia i rozłożenia na raty płatności podatkowych i kosztów egzekucyjnych wraz z karami i odsetkami wobec budżetu i funduszu** - w 2022 roku pomocy udzielono o 298,88 mln zł (117,82 proc.) więcej niż w 2021 roku. Największy, w ujęciu procentowym, spadek wartości pomocy nastąpił natomiast w podgrupie A2. Pomoc udzielana w formie **zwolnień i odliczeń podatkowych** była mniejsza o 209,06 mln zł (o 33,24 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 4. Udział poszczególnych form pomocy *de minimis* w ogólnej jej wartości w 2022 roku.

Analizując bardziej szczegółowo strukturę pomocy *de minimis* w podziale na formy pomocy zauważyć można zdecydowaną przewagę pomocy udzielanej w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły 67,02 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku - wzrost udziału o 1,39 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim.

Drugiej co do wielkości pomocy *de minimis* udzielono w formie poręczeń i gwarancji (podgrupa D1), przy czym udział tych form w całkowitej wartości udzielonej pomocy w 2022 roku nieznacznie spadł - z 22,8 proc. w 2021 roku do 21,1 proc. w 2022 roku.

Udział pomocy *de minimis* udzielonej w formie ulg podatkowych (podgrupa A2) nieznacznie zmalał - z 6,8 proc. w 2021 roku do 4,1 proc. w 2022 roku, a w przypadku pomocy udzielanej

w formach odroczeń, rozłożeń na raty (podgrupa C2) nieznacznie wzrósł - z 2,7 proc. w 2021 roku do 5,5 proc w 2022 roku.

Tabela 4. Struktura pomocy *de minimis* w poszczególnych formach pomocy w latach 2021-2022.

Forma pomocy	2021			2022		
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
Grupa A - Dotacje i subsydia podatkowe ogółem	6 729,7	100,0%	72,4%	↗ 7 215,43	100,0%	↘ 71,1%
A1 - dotacje i refundacje	6 100,6	90,6%	65,6%	↗ 6 795,5	94,2%	↗ 67,0%
A2 - ulgi podatkowe	629,0	9,4%	6,8%	↘ 419,1	5,8%	↘ 4,1%
Grupa B - Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem	2,8	100,0%	0,03%	↗ 4,9	100,0%	↗ 0,05%
B1 - wniesienie kapitału	2,8	100,0%	0,03%	↗ 4,9	100,0%	↗ 0,05%
Grupa C - „Miękkie kredytowanie” ogółem	419,6	100,0%	4,5%	↗ 751,4	100,0%	↗ 7,5%
C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	165,9	39,5%	1,8%	↗ 198,8	26,5 %	↗ 2,0%
C2 - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	253,6	60,5%	2,7%	↗ 552,6	73,5%	↗ 5,5%
Grupa D1 - Poręczenia i gwarancje kredytowe ogółem	2 125,2	100,0%	22,8%	↗ 2 147,8	100,0%	↘ 21,1%
Grupa E - Inne	17,2	100,0%	0,19%	↗ 19,2	100,0%	↔ 0,19%

Na podobnym poziomie w stosunku do roku poprzedniego pozostała pomoc udzielana w formie pożyczek preferencyjnych (podgrupa C1) oraz pomoc w formie wniesienia kapitału

(podgrupa B1). Udział w całkowitej wartości pomocy w 2022 roku wyniósł 2 proc. a w 2021 roku - 1,8 proc. dla podgrupy C1 oraz 0,05 proc. w 2022 roku, a w roku 2021 - 0,03proc. dla podgrupy B1.

Analiza sposobu finansowania pomocy *de minimis* w 2022 roku w Polsce wskazuje, że podobnie jak w roku poprzednim, najczęściej udzielano tej pomocy w postaci bezpośrednich wydatków¹⁵ - 67,1 proc. Udział form pomocy *de minimis* stanowiących głównie uszczuplenia wpływów czyli ulgi podatkowe, pożyczki preferencyjne, odroczenia i rozłożenia na raty, poręczenia i gwarancje oraz inne do budżetu wyniósł 32,7 proc. pomocy *de minimis* ogółem.

3. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych

W 2022 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielono na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - 2 765,7 mln zł, co stanowiło 27,3 proc. pomocy *de minimis* udzielonej w tym roku. W porównaniu z 2021 rokiem wartość tej pomocy wzrosła o 456,8 mln (tj. o 19,8 proc.).

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* wzrosła o 31,5 mln i tym samym osiągnęła w 2022 roku wartość 2 133,3 mln zł, czyli poziom o 1,5 proc. większy w stosunku do 2021 roku. Stanowiło to 21,0 proc. udziału w całej udzielonej pomocy *de minimis* w tym okresie.

Około 15 proc. pomocy *de minimis* (1 517,4 mln zł) udzielono na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*. Wartość pomocy na tej podstawie wzrosła o 152,93 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (o 11,2 proc.).

Pomoc *de minimis* udzielona na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* wyniosła w 2022 roku 1 473,7 mln zł (14,5 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Wartość tej pomocy zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 79,17 mln zł (co stanowiło spadek o 5,1 proc.)

Około 4,5 proc. pomocy *de minimis* (455,95 mln zł) udzielono w 2022 roku na podstawie *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości*. Wartość tej pomocy spadła w stosunku do 2021 roku o 11,56 mln zł (o 2,5 proc.)

Ponad 97 proc. pomocy *de minimis* w roku 2022 udzielono na podstawie piętnastu aktów prawnych. Zostały one przedstawione w tabeli 5.

¹⁵ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (grupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (grupa B1).

Tabela 5. Pomocy *de minimis* według podstaw prawnych jej udzielenia w 2022 roku.

Podstawa prawna	2021		2022	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	2 308,9	24,8%	↗ 2 765,7	↗ 27,3%
ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	2 101,7	22,6%	↗ 2 133,3	↘ 21,0%
ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1 364,5	14,7%	↗ 1 517,4	↗ 14,9%
ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	1 552,8	16,7%	↘ 1 473,7	↘ 14,5%
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	467,5	5,03%	↘ 455,9	↘ 4,5%
ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	162,2	1,74%	↗ 377,1	↗ 3,7%
ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	144,2	1,6%	↗ 337,0	↗ 3,3%
ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	171,3	1,8%	↗ 206,4	↗ 2,0%
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	159,3	1,7%	↗ 173,7	↔ 1,7%
ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkownictwa wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	247,5	2,7%	↘ 119,7	↘ 1,2%
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	104,6	1,1%	↘ 99,4	↘ 1,0%
ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	58,2	0,6%	↗ 86,4	↗ 0,9%
ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	62,9	0,7%	↘ 61,0	↘ 0,6%
ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	23,4	0,3%	↗ 29,0	↗ 0,3%
ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce	0,5	0,01%	↘ 28,2	↗ 0,3%
pozostałe akty prawne	364,1	3,9%	↘ 275,0	↘ 2,7%
Ogółem	9 294,6	100,0%	10 138,9	100,0%

*W tabeli wyszczególniono ustawy, na podstawie których udzielono w 2022 roku najwięcej pomocy *de minimis*; dla porównania podano również wartości pomocy udzielonej w 2021 roku na podstawie tych samych ustaw.

4. Pomoc de minimis w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Tabela 6. Liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w 2022 roku.

Rodzaje podmiotów udzielających pomocy <i>de minimis</i>	Liczba podmiotów
Organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	2 656
▪ marszałkowie województw	16
▪ starostowie powiatów	304 (spośród 314*)
▪ wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast (w tym prezydenci miast na prawach powiatu)	2 336 (spośród 2 543*)
Organy podatkowe**	412
Organy centralne	45
Organy terenowe	47
Pozostałe podmioty (w tym beneficjenci programów operacyjnych)	445
Ogółem	3605

*Zgodnie ze stanem na dzień 01.01.2022 r.

**Przez organy podatkowe rozumiane są organy Krajowej Administracji Skarbowej.

W 2022 roku **pomocy *de minimis* udzieliło 3,6 tys. podmiotów** spośród około 5 tysięcy podmiotów, które posiadały kompetencje do jej udzielania. Największą grupę udzielających stanowiły organy jednostek samorządu terytorialnego (ok. 2,6 tys.), w tym wszyscy marszałkowie województw, ok. 97 proc. starostów powiatów i ok. 92 proc. wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast.

Tabela 7. Pomoc *de minimis* w 2022 roku według podmiotów udzielających pomocy oraz podstaw prawnych.

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (ogółem) [mln zł]	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy głównych form - (ogółem) [mln zł]	Główne formy pomocy	Wartość pomocy dla wskazanej formy pomocy [mln zł]
Bank Gospodarstwa Krajowego	2 186,4	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	2 133,3	gwarancja	2 133,3
Starostowie powiatów	1 556,0	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 524,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	863,6
				refundacja	659,4

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (ogółem) [mln zł]	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy głównych form - (ogółem) [mln zł]	Główne formy pomocy	Wartość pomocy dla wskazanej formy pomocy [mln zł]
Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1 254,8	ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	1 251,1	refundacja	1 251,0
Beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych, przedsiębiorcy publiczni	1 229,8	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1 014,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	775,4
				refundacja	108,9
				pożyczka preferencyjna	105,1
		ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	107,9	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	59,7
refundacja	30,6				
Wójtowie gmin/ Burmistrzowie/ Prezydenci miast	1 210,4	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	472,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	259,2
				refundacja	212,7
		ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	336,9	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	331,1
		ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	108,4	zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku	94,7
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	99,3	zwolnienie z podatku	87,7		
Ochotnicze Hufce Pracy	754,2	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	754,2	refundacja	754,2
Marszałkowie województw	703,9	ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	222,6	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	150,7
				refundacja	71,7

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (ogółem) [mln zł]	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy głównych form - (ogółem) [mln zł]	Główne formy pomocy	Wartość pomocy dla wskazanej formy pomocy [mln zł]
		ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	413,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	392,7
				refundacja	20,4
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	378,9	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	377,0	rozłożenie na raty opłaty	202,9
				rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty lub zaległej opłaty wraz z odsetkami	148,7
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	330,4	ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	330,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	330,3
Urzędy Skarbowe	209,7	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	146,3	rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami	123,7
		ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	60,1	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	49,4
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	120,1	ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	119,1	refundacja	113,9
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	59,1	ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	59,0	pożyczka preferencyjna	28,8
				pożyczki warunkowo umorzone	16,2
				dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	13,5
Minister Edukacji i Nauki	27,7	ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce	27,7	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	27,7
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	27,2	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	27,2	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	26,1
Inne podmioty	90,2				

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (ogółem) [mln zł]	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy głównych form - (ogółem) [mln zł]	Główne formy pomocy	Wartość pomocy dla wskazanej formy pomocy [mln zł]
Ogółem	10 138,9				

* formy pomocy z najwyższą wartością pomocy udzieloną przez podmiot udzielający pomocy na podstawie wskazanej podstawy prawnej

W 2022 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielił **Bank Gospodarstwa Krajowego** - **2 186,4 mln zł** czyli 21,6 proc. całkowitej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w tym roku. Pomoc ta była przyznana głównie w formie gwarancji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (2 133,3 mln zł).

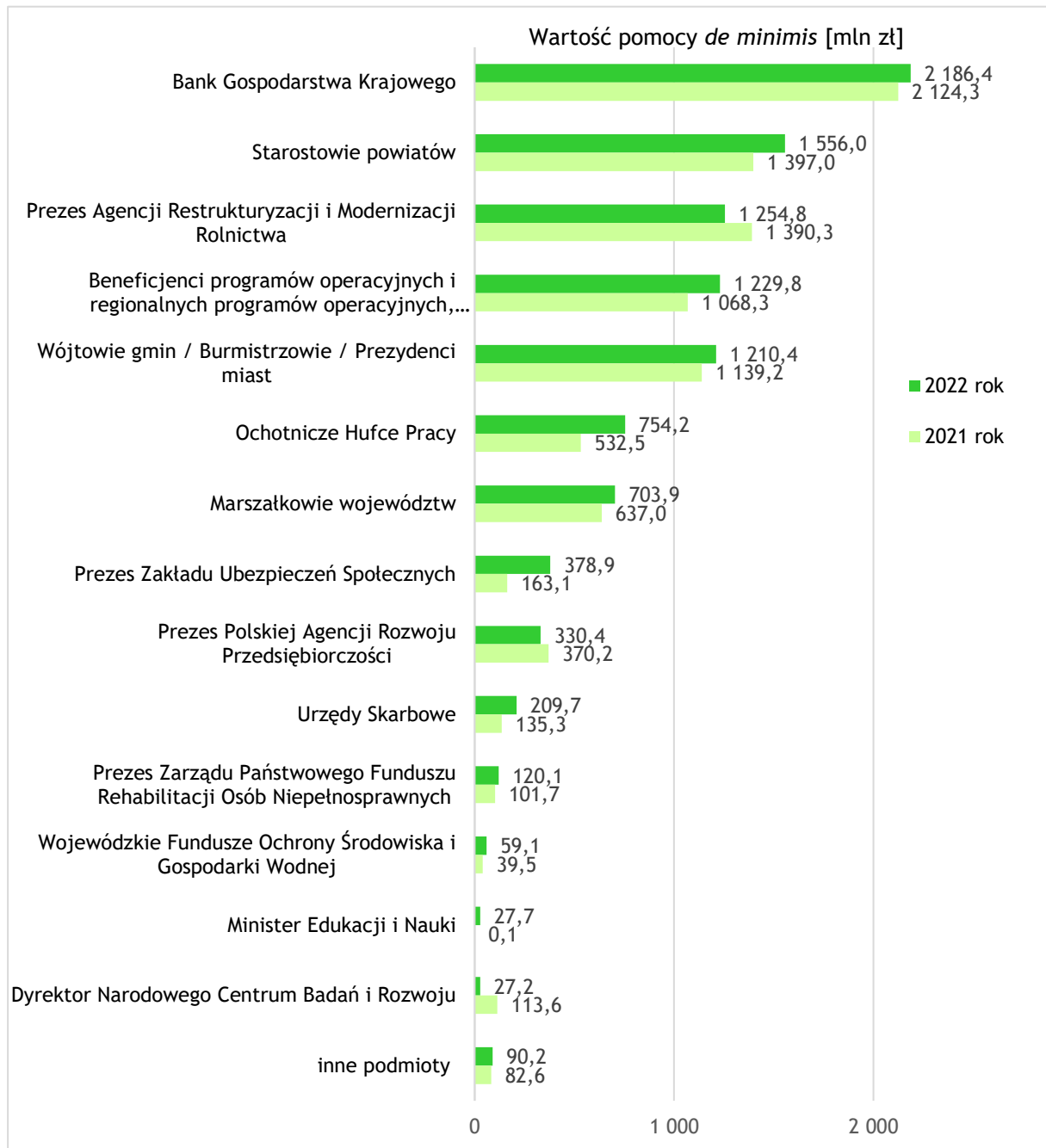
Starostowie powiatów udzieliли pomocy *de minimis* na łączną kwotę **1 556,0 mln zł** (15,4 proc. wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta została przyznana przede wszystkim w formie dotacji i świadczeń bezzwrotnych¹⁶ oraz refundacji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (1 524,0 mln zł).

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzielił pomocy *de minimis* o łącznej wartości **1 254,8 mln zł** (12,4 proc. wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta była udzielona głównie w formie refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (1 251,1 mln zł).

Kolejną grupą podmiotów, które udzieliły pomocy *de minimis* o znaczącej wartości - **1 229,8 mln zł** (12,1 proc. wartości pomocy *de minimis*) - byli **beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych oraz przedsiębiorcy publiczni**. W tej grupie przeważała pomoc w formie dotacji i refundacji przekazanych na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (1 014,1 mln zł) oraz *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości* (107,9 mln zł).

Wójtowie gmin oraz burmistrzowie i prezydenci miast udzieliли pomocy *de minimis* o łącznej wartości **1 210,4 mln zł** (11,9 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta była udzielana głównie w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (472,0 mln zł), oraz na podstawie *ustawy 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe* (336,9 mln zł). Ponadto, na podstawie *ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów* udzielono pomocy w kwocie 108,4 mln zł w formie zbycia mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku lub w formie obniżenia wysokości opłaty.

¹⁶ Dalej nazywanych dotacją.

Wykres 5. Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy w latach 2021-2022.

Analizując wielkość udzielonej pomocy w 2022 roku przez poszczególne podmioty można zauważyć **wzrost wartości pomocy *de minimis*** u większości podmiotów jej udzielających. Dotyczy to zwłaszcza Banku Gospodarstwa Krajowego, beneficjentów krajowych i regionalnych programów operacyjnych, przedsiębiorców publicznych, wójtów gmin, burmistrzów, prezydentów miast oraz starostów powiatów. Do podmiotów, które w 2022 roku udzieliły pomocy o mniejszej wartości niż w 2021 roku należą: Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Czternaście grup podmiotów wskazanych w tabeli nr 7 udzieliło pomocy, której wartość stanowi 99,1 proc. całej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku.

5. Pomoc *de minimis* w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.

Ponad połowę (prawie 54 proc.) całkowitej wartości pomocy *de minimis* w 2022 roku udzielono przedsiębiorcom prowadzącym działalność w 10 sektorach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Wartość udzielonej pomocy *de minimis* w 2022 roku w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.

Sektor działalności beneficjenta (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [%]
Roboty budowlane specjalistyczne	968,5	9,6%
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	755,8	7,5%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	719,1	7,1%
Pozostała indywidualna działalność usługowa	631,6	6,2%
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	562,8	5,6%
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	547,9	5,4%
Działalność usługowa związana z wyżywieniem	359,8	3,4%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	322,3	3,2%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych,	319,4	3,2%
Transport lądowy oraz transport rurociągowy	283,4	2,8%
Pozostałe	4 668,3	46,0%
Ogółem	10 138,9	100,0%

*Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

W 2022 roku najwięcej pomocy otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze **specjalistycznych robót budowlanych** (968,5 mln zł), zaś udział tego sektora wyniósł 9,6% proc. wartości udzielonej pomocy *de minimis*. Drugim i trzecim rodzajem działalności - z udziałem ok. 7 proc., na którą przedsiębiorcy otrzymali pomoc o największej wartości był **handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi** (755,8 mln zł) oraz **handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi** (719,1 mln zł). W sektorze **pozostałej indywidualnej działalności usługowej** - związanej m.in. z fryzjerstwem i pozostałymi zabiegami kosmetycznymi - udzielono pomocy o wartości 631,6 mln zł, co stanowiło 6,2 proc. całkowitej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku.

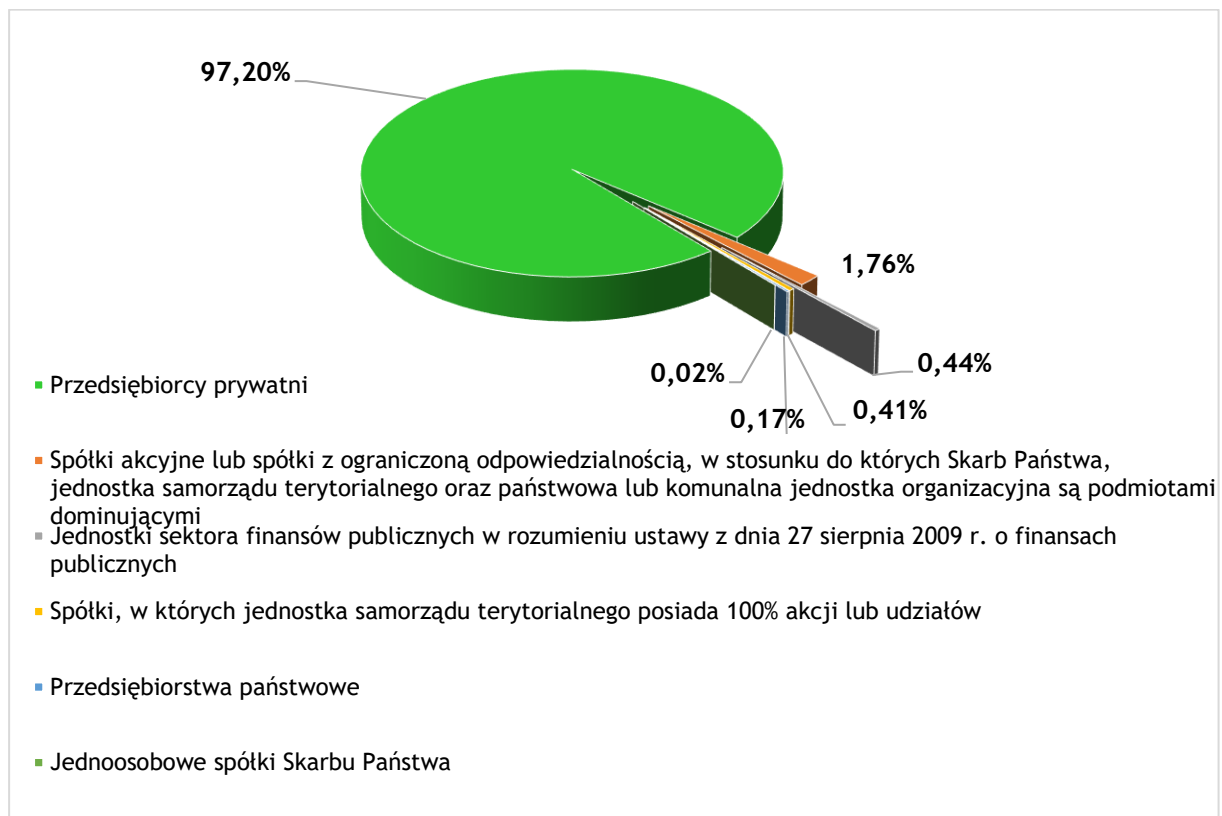
6. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

W 2022 roku najwięcej pomocy *de minimis* uzyskali przedsiębiorcy prywatni (ponad 97 proc. ogólnej wartości pomocy). Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy *de minimis*.

Tabela 9. Pomoc *de minimis* według formy prawnej beneficjenta w 2022 roku.

Forma prawna przedsiębiorcy	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
Przedsiębiorcy prywatni	9 855,6	97,2%
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	178,7	1,8%
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	44,2	0,4%
Spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów	41,5	0,4%
Przedsiębiorstwa państwowe	17,0	0,2%
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	1,9	0,02%
Ogółem	10 138,9	100,0%

Wykres 6. Pomoc *de minimis* w 2022 roku ze względu na formę prawną beneficjenta.

7. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjenta pomocy

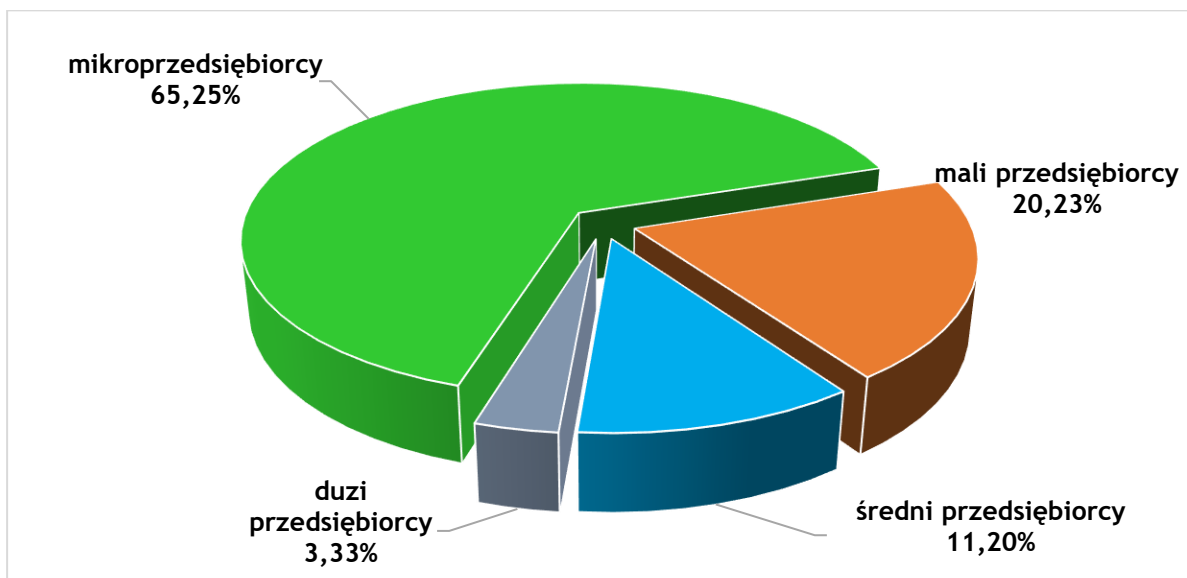
W 2022 roku prawie **97 proc. pomocy *de minimis*** udzielono mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Czynniki, takie jak:

- proste zasady udzielania pomocy *de minimis* (warunkiem, który powinien spełnić jej beneficjent, było nieprzekraczanie w ciągu trzech lat określonego limitu pomocy),
- często brak powiązania z konkretnym projektem,
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

powodują, że corocznie pomocą *de minimis* zainteresowane są przede wszystkim małe podmioty. Potwierdzeniem tego jest fakt, że ponad 65 proc. **tego rodzaju pomocy w 2022 roku otrzymali mikroprzedsiębiorcy**, a 20 proc. ogólnej jej wartości - **mali przedsiębiorcy**. Podmioty spoza sektora MŚP otrzymały 3,3 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 rok.

Szczegółowe dane dotyczące podziału pomocy według wielkości beneficjenta przedstawiono na wykresie 7, a porównanie tych wielkości z 2021 rokiem - w tabeli 12.

Wykres 7. Pomoc *de minimis* udzielona w 2022 roku ze względu na wielkość beneficjenta.

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej **mikroprzedsiębiorcom** w 2022 roku wzrosła o 409,4 mln zł (6,6 proc.) w stosunku do 2021 roku i wyniosła 6,6 mld zł. Znaczące wzrosty wartości pomocy *de minimis* zaobserwowano w odniesieniu do pozostałych grup wielkości przedsiębiorców, tu również zanotowano nieznaczne wzrosty wartości jak w przypadku mikroprzedsiębiorców: dla małych przedsiębiorców - o 218,3 mln zł (wzrost o prawie 12 proc.), dla średnich przedsiębiorców - o 164,8 mln zł (wzrost o prawie 17 proc.), a dla dużych przedsiębiorców - o 51,9 mln zł (wzrost o ok. 18 proc.).

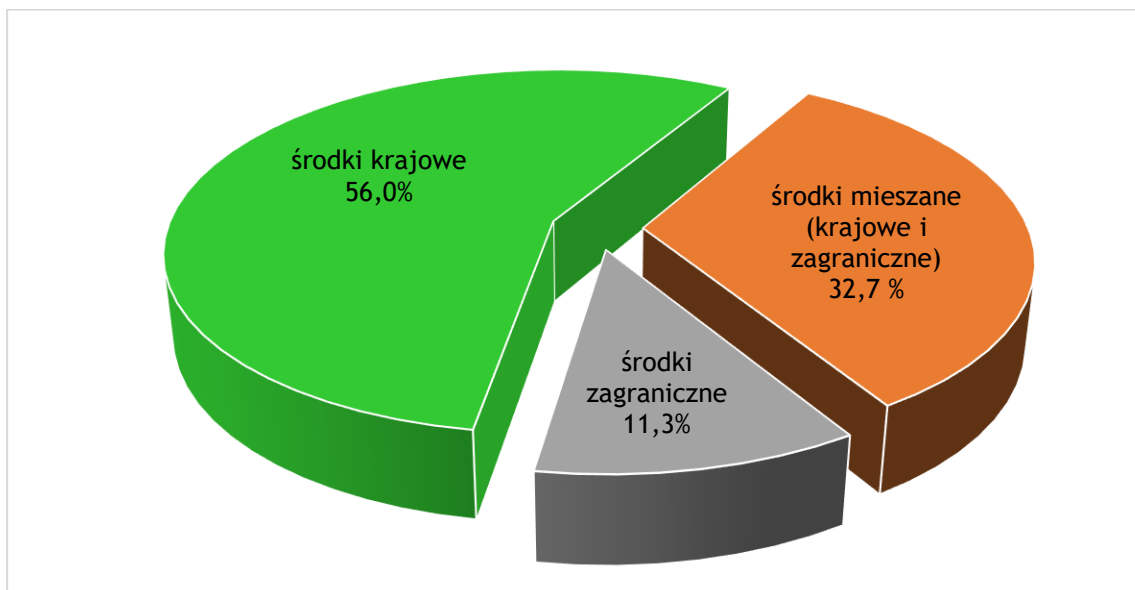
Tabela 10. Pomoc *de minimis* według wielkości beneficjenta w latach 2021-2022.

Wielkość przedsiębiorcy	2021		2022	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
mikroprzedsiębiorcy	6 204,9	66,8%	6 614,8	65,3%
mali przedsiębiorcy	1 832,6	19,7%	2 050,7	20,2%
średni przedsiębiorcy	970,7	10,4%	1 135,3	11,2%
duzi przedsiębiorcy	286,4	3,1%	338,1	3,3%
Ogółem	9 294,6	100,0%	10 138,9	100,0%

Udziały wartości otrzymanej pomocy *de minimis* w odniesieniu do ogólnej kwoty pomocy *de minimis* w poszczególnych grupach wielkości przedsiębiorstwa w 2022 roku nie uległy znaczącym zmianom. Mikroprzedsiębiorstwa otrzymały 65,3 proc. wartości udzielonej pomocy *de minimis*, zatem udział spadł o 1,52 punktów proc. (66,8 proc. w 2021 roku), natomiast w grupach małych średnich i dużych przedsiębiorców udziały pomocy im udzielonej w ogólnej wartości pomocy *de minimis* nieznacznie wzrosły odpowiednio o 0,5 proc., o 0,8 proc i o 0,2 proc.

8. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy

Pomoc *de minimis* w 2022 roku udzielana była **głównie ze środków pochodzenia krajowego** - 5 676,1 mln zł (56,0 proc. pomocy *de minimis*), w mniejszej części ze środków **mieszanych (jednocześnie pochodzenia zagranicznego i krajowego)** - 3 316,4 mln zł, (32,7 proc. pomocy *de minimis*), a najmniej pomocy *de minimis* udzielono ze środków pochodzenia wyłącznie **zagranicznego** - 1 146,4 mln zł (11,3 proc. pomocy *de minimis*).

Wykres 8. Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia.

W porównaniu do roku poprzedniego, wzrosły wartości zarówno pomocy udzielanej ze środków krajowych jak i środków zagranicznych, w tym mieszanych. Natomiast jeżeli chodzi o udział w całkowitej wartości pomocy *de minimis* to pomoc udzielana ze środków krajowych w 2022 roku była wyraźnie większa od pomocy udzielanej ze środków zagranicznych, w tym mieszanych (56,0 proc. do 44,0 proc.).

Tabela 11. Pomoc *de minimis* według źródła jej pochodzenia w latach 2021-2022.

Pochodzenie źródła środków	2021		2022	
	Wartość pomocy <i>de minimis</i> [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy <i>de minimis</i> [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
środki krajowe	4 922,5	53,0%	5 676,1	56,0%
środki mieszane lub zagraniczne	4 372,1	47,0%	4 462,8	44,0%
Ogółem	9 294,6	100,0%	10 138,9	100,0%

IV. PODSUMOWANIE

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku w Polsce wyniosła 10 138,9 mln zł, co stanowiło 15,8 proc. wsparcia udzielonego przedsiębiorcom ze środków publicznych, nie licząc pomocy kryzysowej związanej z COVID-19¹⁷ (całkowita wartość pomocy kryzysowej udzielonej przedsiębiorcom w Polsce w 2022 r. wyniosła 2 540,8 mln zł, natomiast wartość pozostałej pomocy publicznej wyniosła 54 192,1 mln zł). W latach 2018-2019 wartość udzielonej pomocy *de minimis* utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W kolejnych latach zaobserwowano wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis*: w 2020 roku - o 40 proc. w stosunku do 2019 roku. w 2021 roku - o 18 proc. w stosunku do 2020 roku, a w 2022 r. nastąpił kolejny wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* o 9,08 proc. względem 2021 roku. Największą część (78 proc.) pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku stanowiła pomoc udzielona na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (2 765,7 mln zł), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (2 133,3 mln zł), ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (1 517,4 mln zł) oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (1 473,7 mln zł).

Pomoc *de minimis* była udzielana przede wszystkim w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły 67 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku.

¹⁷ Pomoc kryzysowa w 2022 r. w: Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2022 roku, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2023.

Wśród grup podmiotów, które w 2022 roku udzieliły pomocy *de minimis* o największej wartości byli kolejno **Bank Gospodarstwa Krajowego, starostowie powiatów, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, beneficjenci programów operacyjnych oraz wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast.**

Pomoc *de minimis* w podziale na poszczególne sektory gospodarki, w których działalność prowadzili jej beneficjenci, charakteryzowała się dość dużym rozproszeniem. Największy udział stanowiła pomoc udzielona przedsiębiorcom wykonującym działalność w **sektorze specjalistycznych robót budowlanych (9,6 proc.), handlu detalicznego (7,5 proc.) handlu hurtowego (7,1 proc.) oraz pozostałej indywidualnej działalności usługowej (6,2 proc.)**. Udział podmiotów działających w pozostałych sektorach 70 proc. wartość udzielonej pomocy w poszczególnych sektorach była znikoma pod względem udziału w ogólnej wartości pomocy *de minimis* w 2022 roku.

Pomoc *de minimis* udzielona w 2022 roku wykazywała tendencje, które występowały również w przypadku pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE udzielonej w tym samym roku. **Przede wszystkim występowała dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa.** Około 56 proc. wartości pomocy *de minimis* stanowiła pomoc udzielona wyłącznie ze środków krajowych, z czego w przeważającej części były to dotacje (67 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2022 roku) a 33 proc. to uszczuplenia wpływów do budżetu państwa. **Dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa była większa i wyniosła 69,6 proc. pomocy publicznej¹⁸.** **Zdecydowanie największy pod względem liczby beneficjentów pomocy był udział prywatnych przedsiębiorców - prawie 97 proc. przypadku pomocy *de minimis*.** W przypadku w pomocy publicznej udział prywatnych przedsiębiorców był zdecydowanie mniejszy i wyniósł 70 proc. **Główna różnica pomiędzy pomocą publiczną a pomocą *de minimis*, to dominacja mikro-, małych i średnich przedsiębiorców wśród beneficjentów pomocy *de minimis*.** Pomoc publiczną (za wyjątkiem pomocy kryzysowej) otrzymują zazwyczaj duże przedsiębiorstwa, podczas gdy pomoc *de minimis* udzielana jest najczęściej podmiotom z sektora MŚP. W 2022 roku 97 proc. pomocy *de minimis* zostało udzielone mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom, w tym najwięcej bo ponad 65 proc. pomocy *de minimis* otrzymali mikroprzedsiębiorcy.

¹⁸ Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy, tamże.